

Sygn. akt III CSK 300/12

POSTANOWIENIE

Dnia 13 grudnia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jacek Gudowski

w sprawie z wniosku S. O.- Ł. i W. S.- Ł.
przy uczestnictwie E. K.-S., Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w K., J. O. i A.
S.
o zniesienie współwłasności,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 13 grudnia 2012 r.,
na skutek wniosku uczestniczki o zobowiązanie jej do złożenia pisma
przygotowawczego

oddala wniosek.

Uzasadnienie

Postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 23 marca 2012 r. zostało zaskarżone skargą kasacyjną uczestniczki J. O., która wpłynęła w dniu 17 lipca 2012 r.

W dniu 5 października 2012 r. – w terminie przewidzianym w art. 398⁷ § 1 k.p.c. – wnioskodawcy W. S.- Ł. i S. O.- Ł. wnieśli odpowiedź na skargę datowaną w dniu 25 września 2012 r.

Na odpowiedź na skargę uczestniczka J. O. odpowiedziała pismem z dnia 16 listopada 2012 r., które – zarządzeniem z dnia 20 listopada 2012 r. – zostało zwrócone na podstawie art. 207 § 3 i 7 oraz art. 132 § 1 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. Przewodniczący stwierdził, że pismo uczestniczki zostało złożone z naruszeniem art. 207 § 3 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., gdyż Sąd Najwyższy nie wydał stosownego postanowienia.

W piśmie z dnia 3 grudnia 2012 r. uczestniczka złożyła wniosek, w którym zwróciła się do Sądu Najwyższego „o zobowiązanie jej do ułożenia dalszego pisma w sprawie w związku z koniecznością ustosunkowania się do zarzutów stawianych przez wnioskodawców w ich piśmie z dnia 25 września 2012 r.”

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 207 § 3 k.p.c., który w obecnym brzmieniu wszedł w życie w dniu 3 maja 2012 r. i ma zastosowanie do postępowań wszczętych po tym dniu (art. 1 pkt 27 i art. 9 pkt 1 z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. Nr 233, poz. 1381), złożenie pism przygotowawczych w toku sprawy następuje tylko wtedy, gdy sąd tak postanowi, chyba że pismo obejmuje wyłącznie wniosek o przeprowadzenie dowodu, przy czym sąd może wydać postanowienie na posiedzeniu niejawnym. Stosowanie tego przepisu w postępowaniu kasacyjnym uzasadniają także art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., jakkolwiek musi mieć ono charakter odpowiedni.

Zważywszy, że postępowanie kasacyjne wszczyna – w znaczeniu procesowo-technicznym – nową, odrębną sprawę, a skarga kasacyjna w niniejszej

sprawie wpłynęła po wskazanym dniu, przy jej rozpoznawaniu mają zastosowanie zasady wymiany pism określone w art. 207 § 3 k.p.c. (por. np. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2008 r., zasada prawna, III CZP 142/07, OSNC 2008, nr 11, poz. 122 oraz uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 czerwca 2010 r., II UZP 4/10, OSNP 2011, nr 3-4, poz. 38).

Podstawowym celem art. 207 § 3 k.p.c. – ułożonego pośród przepisów normujących postępowanie rozpoznawcze przed sądem pierwszej instancji oraz, przy zastosowaniu art. 391 § 1 k.p.c., także postępowanie rozpoznawcze przed sądem apelacyjnym – jest nadanie właściwego znaczenia ustnej rozprawie i przez to wzmocnienie zasady ustności, często w dotychczasowej praktyce deprecjonowanej przez mnożenie zbędnych pism procesowych, niejednokrotnie o podobnej treści, przesyconych jałowymi wywodami nie dotyczącymi istoty sprawy itp. Chodzi więc także o skuteczniejszą koncentrację materiału procesowego oraz o dobre przygotowanie rozprawy i jej sprawny przebieg, w tym zwłaszcza o efektywność postępowania dowodowego.

Charakter postępowania kasacyjnego jest jednak inny niż postępowania rozpoznawczego przed sądem *meriti*, gdyż ma ono na celu wyłącznie prawną kontrolę prawomocnego wyroku sądu drugiej instancji albo postanowienia w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie (art. 398¹ § 1 i art. 519¹ k.p.c.). Między innymi w związku z tym postępowanie kasacyjne ma w zasadzie charakter pisemny; Sąd Najwyższy orzeka na posiedzeniu niejawnym, a rozprawę wyznacza wyjątkowo, w szczególności wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, a skarżący złożył w skardze kasacyjnej wniosek o jej rozpoznanie na rozprawie (art. 398¹¹ § 1 k.p.c.). Konstrukcja postępowania kasacyjnego nie wymaga zatem, a nawet zasadniczo nie przewiduje składania pism przygotowawczych (art. 127 k.p.c.); ustawodawca przewidział w nim jedynie skargę kasacyjną, która jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia i – jednocześnie – pismem inicjującym postępowanie kasacyjne (art. 398¹ – 398⁵ k.p.c.) oraz odpowiedź na skargę (art. 398⁷ k.p.c.). Potrzeba złożenia pisma przygotowawczego może więc wystąpić tylko wyjątkowo, a w szczególności wtedy, gdy skarga została przyjęta do rozpo-

znania i gdy skierowano ją do rozpoznania na rozprawie. Potrzeba tak wystąpi także wówczas, gdy wnoszący skargę kasacyjną poweźmie zamiar złożenia pisma zawierającego nowe uzasadnienie podstaw kasacyjnych (art. 398¹³ § 3 k.p.c.), a przeciwnik będzie chciał się do tego uzasadnienia ustosunkować. W tej sytuacji w postępowaniu kasacyjnym nie ma zastosowania art. 207 § 3 zdanie pierwsze k.p.c., a zdanie drugie stosuje się wyjątkowo, tylko wówczas gdy strona należycie uzasadni potrzebę złożenia pisma.

Sąd Najwyższy, orzekając na posiedzeniu niejawnym w składzie jednego sędziego (art. 398¹⁰ k.p.c.) – jeżeli uwzględni wniosek – wydaje postanowienie o zezwoleniu stronie na złożenie pisma przygotowawczego, a nie o „zobowiązaniu” jej do złożenia pisma, o co wniosła uczestniczka. Jest przy tym oczywiste, że wniosek o zezwolenie na złożenie pisma powinien być rzeczowo umotywowany, aby Sąd Najwyższy mógł ocenić jego zasadność.

W tej sytuacji, skoro wniosek skarżącej został wadliwie sformułowany oraz nie zawiera uzasadnienia, podlega oddaleniu.